

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przelmuja interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

W czwartek 13 i w piątek 14 Października, czwarta część ogólnego targu przeznacza się na rzecz:
OCHRONĘ Towarzystwa Dobroczynności,
2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzemiańskiego (Najstarszy w Królestwie)

Od środy 12 do piątku 14 października (włącznie)

Zupełnie nowy, artystyczny program!

Ostatnia seria cyklu: 7 grzechów głównych w przykładach Biblijnych: 5) **Obżarstwo — Ezaw i Jakób.** 6) **Lenistwo — Izraelici i Chanaan.** 7) **Gniew — Saul i Dawid.** — **Skąpiec (Kradzież posagu)** dramat. **Manowry francuskie przy udziale floty napowietrznej** (z natury) **Miniatury cyklisty** (komiczny) **Przeciwnik kurzu** (komiczny) **Piękności natury latem i zimą.** **Skandalini na cudzym rawerze** (komiczny).

Na scenie odegrana będzie **„Ciotka na wydaniu”** komedia w 1 odsł. Reż. W. Kisielewski.

Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w sieżach i programach.

RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Telefon № 132.

zawiadamia Szanowną Publiczność, iż z dniem 1 Października
zacznie koncertować kapela

International pod dyrekcją
Johana MALECZKA.

Z szacunkiem W. Świdorski.

LEZCNICA

chorób zębów i jamy ustnej

M. PUCHALSKIEGO

w Częstochowie III Aleja. 57 wprost kościoła po Marjavit. Zarządzający lekarz
d-ta **B. MUSZYŃSKI** przyjmuje
codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

Pierwszorzędny w Częstochowie

Zakład fotograficzny

W. Wesolowskiego

II Aleja Nr. 26. róg

Teatralnej

Faryzeuszostwo.

Tonący brzytwy się chwytą — rozumie psychologie tonącego, jak również myśl przysławia „Trzyma się jak pijany płotu”. Dlatego to nie dziwimy się ciągłym wycieczkom już nie „Gaze-

ty Miejscowej”, ale jej redaktora przeciwko naszemu „Gońcowi”.

Trzeba powstrzymać przecie, wprawdzie nie blask żaden słoneczny, ale ledwie tłące się w swem dogasaniu zgłiszcząca myśl społecznej, a właściwie przeciwspółecznej „Gazety”. I dlatego, że „Goniec” znów w myśl przysławia omija „Gazetę” przezornie na swej drodze — trzeba go od czasu do czasu zaprzeć, zapobiegając choć w ten sposób, by nie zgasił do reszty słaby płomyk judofilskiego organu.

To dobrze robi, szczególnie w mo-
żnych protektorów.

Dlatego to „Gazeta Miejskowa” wystąpiła do nas z pretensją, gdyśmy się w przeszłym tygodniu upomnieli o tekst polski, który pominięty został w rozlepionych na słupach afiszach, drukowanych w języku rosyjskim i żargonie. Zdaniem „Gazety” nie mamy racji, żądając w polskiem mieście polskiego języka, dla niej żargon wystarcza. I tu już „Gazeta”, przestając być organem żydów polskich, posuwa się nad sam brzeg litwackiej przepaści.

Tu przypomniemy, że „Gazeta” z samego początku zarządziła szereg wywiadów w wybitnych osobowości naszego miasta, celem zbadania, w jakim ma podążyć kierunku. Wywiady rozpoczęła od osoby duchownej, mianowicie od ks. kanonika M. Fulmana, który — nie wątpimy — takiej dyrektywy „Gazecie” nie wykreślił. Dyrektywa ta musi pochodzić od innych ofiar wywiadów, któ-

rych nazwisk „Gazeta” nie podała, ukrywając je skromnie pod przykrojeniem z angielska a do niedawna długimi polami chałatu.

Niech więc stanowisko „Gazety” broniącej żargonu, czytelników nie dziwi. Dziwiłoby się raczej należało, gdyby było inaczej.

Wczoraj znów redaktor „Gazety Miejskowej” wystąpił z artykułem p. tyt. „Ku przestrodze” zarzucającym nam zbytnie zajmowanie się sprawą mordu w klasztorze i ostatnimi odkryciami. Nie dziwimy się znów, że „Gazeta” w sprawie klasztoru nie zabiera głosu, przeciwnie, cenimy ją jej wstrzemięźliwość w drażliwej dla niej sprawie. Ale o ileż więcej taktu okazały redaktor młodocianej „Gazety”, będąc równie wstrzemięźliwym w udzielaniu rad i wskazówek swym starszym na polu dziennikarskim kolegom. Dobry jest ton mentorski, ale czasami bywa śmieszny. Lepsze bywają wypracowania z tymże podpiem w innym określone tonie.

Co do błędnych informacji, to długo się „Gazeta” biedziła, żeby wynaleźć trzy zarzuty „Gazety” twierdzący kategorycznie, że o. Jodel zmarł śmiercią naturalną. My oczekujemy orzeczenia władz sądowo-lekarskich „Gazeta” ma do nas pretensję o notatkę o przyjeździe biskupa. Istotnie wiadomość ta włamał się do dodatku w ostatniej chwili wskutek otrzymania depeszy o wyjeździe Jego Ekscelencji do Częstochowy. Tymczasem ks. biskup, dojechawszy do Piotrkowa, po rozmowie z gubernatorem, zawrócił, o czem na razie nie mogliśmy wiedzieć. Wiadomości o morderstwie o. Adrijana udzielił nam jeden z o. Paulinów. Jest ona zupełnie autentyczna.

My nie mamy ani celu ani chęci notowania błędnych informacji „Gazety”. Zbyt wiele kosztowałoby nas to czasu, który jest drogi. Bezustannie odrywanie się od pracy jest nam nie na rękę.

Wreszcie ponieważ „Gazetę” razi, jak już wspomnieliśmy, notowanie przez nas, a więc i przez wszystkie pisma warszawskie, z wyjątkiem żargonowych, szczegółów dotyczących wykrytej korupcji, przytaczamy tu urywki, ze środowego artykułu warszawskiego „Gońca Wiczerznego”, który pisze:

Paulini cieszyli się specjalną adoracją. I jeżeli można było jeszcze pisać niekiedy o księżach świeckich, ojcowie Paulini, cokolwiek się o nich mówiło szepem, jawnie jednak byli wygradzani zupełnie od możliwości stawiania im zarzutów.

Tymczasem okazało się, że gdyby oko społeczeństwa mogło było patrzeć krytycznie, a myśl wypowiedać się szczerze, to chociaż nie obeszłoby się bez oburzenia na śmiałków, krytykujących życie i czyny zakonników na Jasnej Górze — nie potrzebowałbyś obecnie rumienić się, stan zaś duchowny uchroniłby się od ciężkich zarzutów niedbalstwa, lekkomyślności, obojętności, a co gorsza, tolerowania skandali.

Cz. H a Ń s k i.

Ś. p. Felicjan Falański.

We wtorek zmarł w Warszawie utalentowany poeta, nowelista i dramatopisarz, ś. p. Felicjan Medard Falański. Był on synem Józefa, historyka, a urodził się w Warszawie dnia 5 czerwca 1825 r., kształcił się w t.z.w. gimnazjum gubernialnem, częścią zaś na Lesznie, poczem wstąpił na kursa prawne.

Zawód prawniczy nie pociągał ś. p. Felicjana Falańskiego, poświęcił się więc studjum nad literaturą i językiem polskim oraz pracy literackiej i w r. 1850 ogłosił w „Bibliotece Warszawskiej” pierwszy swój wiersz pt. „Tęsknie chłopię”.

Napisał i ogłosił drukiem szereg utworów poetyckich, nowel, studjów z zakresu krytyki literackiej, oraz przekładów poetów obcych.

Biurowe
TECHNICZNE
I
FABRYKI

"MŁOT"

Częstochowa
ul. Dojazd 39
Tel. Nr. 208.

Urządzenia sanitarne: kanalizacje i wodociągi, ogrzewania centralne i wentylacje Wanny i piece kąpielowe, aparaty dla fabryk chemicznych i laboratoriów. Pompy Zbiorniki do wody, spirytusu, nafty etc. Rurociągi do wody i pary. Specjalne łączenia do wysokiego ciśnienia i pary przegrzanej. Konstrukcje żelazne

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowe Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON 141

Najlepszy krajowy węgiel z kop. „hr. Renard,”

Ceny: dostawa wagonami po cenach hurtowych. Ze składu za rzecz 6-cio pudowy — 1 rb. w obrębie miasta.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI i SZFUKATORSKI

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Ekzystuje od 1887 r. Telefon 280

WYKONYWA RZEŹBY POMNIKÓW, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej, narzędzi i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

Częstochowa, III Aleja, dom własny

Listy do Redakcji.

—oo—
Sz. Panie Redaktorze!

W osadzie Kłobucka istnieje straż ogniowa, założona w r. 1900 przez pp. Władysława Brzozowskiego i Franciszka Witmańskiego, którzy oprócz tego pobudowali gmach straży, sprawili potrzebne narzędzia i sikawki i utworzyli orkiestrę z 26 członków z kapelmistrzem na czele, piastując urzędy piętny prezesa, a drugi komendanta straży. Po kilku latach założyli się pp. B. i W. złożyli swe mandaty i od wszelkiego udziału usunęli się.

Na odbytych przed trzema miesiącami wyborach powołaliśmy na godność komendanta straży ponownie p. Franciszka Witmańskiego, człowieka energicznego, sumiennego i dzielnego kierownika na polu pracy społecznej.

Niepodobalo się do kilku warcholom, którzy, chcąc zasiać niezgodę w naszym tonie i wywołać anarchję, podali skargę do władz, rzucając potwarz na niewinnego człowieka, z powodu czego odbyły się ponowne wybory w dniu 31 sierpnia r. b. i na nich komendantem straży wybrany został powtórnie p. F. Witmański.

W imię sprawiedliwości i stając w obronie honoru założyciela naszej straży p. F. Witmańskiego, my niżej podpisani kategorycznie członkowie rzeczywisti i czynni pożarniczej, Stowarzyszenia kłobuckiego oświadczamy, że czyn oskarżycieli uważamy za hańbiący, przeciwko ich postępkowi protestujemy i z nimi się niesolidaryzujemy; a po ujawnieniu nazwisk o ile takowi są członkami Stowarzyszenia, na pierwszym ogólnym zebraniu zażądamy kompletnego

raz na zawsze usunięcia ich z naszego grona, w myśl par. 15 ustawy.

Racz Szanowny Panie Redaktorze użyć gościnności dla tych kilku słów na łamach swego poczytnego pisma i racz przyjąć od niżej podpisanych wyrazy najłagodszego szacunku.

P. Franciszkowi Witmańskiemu wyrażamy uznanie i szpodywo spełnionego czynu kilku warcholów, oszczerców wyrażamy mu nasze ubolewanie.

(23 podpisy).

Ciekawe wyniki w angielskich stowarzyszeniach wachubezpieczenia życia.

W 69-tych sprawozdaniach rocznym jednego z największych angielskich stowarzyszeń ubezpieczenia życia „United Kingdom Temperance General Provident Institution”, w którym istnieją tylko dwa rodzaje ubezpieczonych: tacy, którzy nie używają nigdy napojów upajających i tacy, którzy piją rzetelnie bardzo umiarkowanie — zaznaczono, że i w tym roku, jak zwykle, okazało się, iż członkowie nie pijący zupełnie, żyją przeciętnie znacznie dłużej niż umiarkowanie pijący.

Dyrektor stowarzyszenia, znany poseł do parlamentu, Sir Th. P. Whittaker, zaznaczył na odbytem niedawno temu walnym zebraniu, rocznym, że porównanie cyfr śmiertelności w obu oddziałach dalego jest szczególnie ciekawe, ponieważ w t. zw. oddziale ogólnym (dla umiarkowanych) znajdują się istotnie ludzie starannie dobrani, żyjący prawdziwie umiarkowanie, a mimo to i u nich śmiertelność jest znacznie większa niż u niepijących zupełnie, abstynentów. Najlepszy to dowód na to, że także mierne używanie alkoholu skracca życie.

Sprawozdanie Giełdowe

Biura Bankowego Gazety Losowań Krakowskie-Przedmieście Nr. 47 49 w Warszawie.

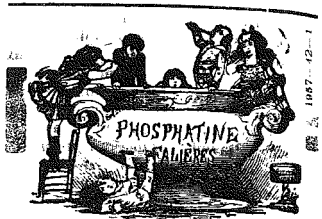
Warszawa dnia 7 Października 1910 r. Giełda Warszawska była w tygodniu nbielym ożywiwna. R. nta i Listy Zastawne wzmożniły się, pod wpływem lepszego pokupu.

W dziale walorów skarbowych nabywano Rente po 94.40 do 94.55. Ceniono 5% Poż. Wewn. z 1905 r. po 104.50 5% Wewn. z 1906 r. po 104.25 i szukano 5% Poż. Wewn. z 1906 r. po 103.25. Premjowe notowano z zgodnią z wykładkami Petersburskimi przy żądaniu za 1 em. 481. za 11—381 i za Szlachectkie 335.

Na targu wartości lokacyjnych 4 1/2 Ziemskie obiegaly po chwiejnym kursie 93.65 do 93.48 a 4 1/2 Ziemskie osiągały 87.60. Listy Warszawskie obu oponentów były poszukiwane: za 5% za fałszem 96.00 do 96.90 i za 4 1/2 95—97.50 do 91.95. Notowano 5% Łódzkie VII ser. po 93.80, 4 1/2 Łódzkie 88.60. Nałskie 93.50, Lubelskie 93.25, Czesłochowskie 93, Kieleckie, Piotrkowskie i Płockie po 92.50, Radomskie 92.25, Suwalskie 91.25 Łonżyńskie 91 i Siedleckie 90.50. Staro sity umieścił Wileńskie po 91.25 i 4 1/2 Oblepi w Warszawie po 90.

Na rynku spekulacyjnym faworyzowano Rudzkie, Starachowickie, Puszkiny i Zyrardowskie przy tranzakcyjach po 675. 178.

145 i 280. Kupiono Lilpon-Rau po 138 i Putitowskie po 152. Sprzedano w kwoje B-ku Budowlanego po 429 i B-ku Kłuckiego w Łodzi po 290 oraz Zawiercie 375. Monety: Marki 46 1/2, Korony 38 1/2, Francji 37 1/2 i Funty Sterlingi 9.050. Usposobienie końcowe—mojne

Posfatyna Falieta,

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odciążania od pierśi i w okresie rośnięcia. Ułatwia żabkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.—Sprzedaw w składkach aptecznych i aptekach. Wystrzegaj się bezwartościowych naśladowstw.

Advertisement for 'PROSUS' medicine, featuring an illustration of a woman and text describing its benefits for various ailments.

Są do sprzedania kartofle z folwarku KALEJ w odmianach: Amerykany, Merkiery, Voltmamy i Magmumbonum przewyższające smakiem Koziegłowskie, w dowolnych partjach z dostawą do domu, zamawiać można w składzie aptecznym Wacława ORZEŁ III Aleja № 46.

Advertisement for Nestle Mleczna, featuring the Nestle logo and text about the product's quality and history.

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie Oddział Instalacji. Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych. Wszelkie artykuły elektrotechniczne stale na składzie. Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

Magazyn Ubiorów Męskich R. TRAWIŃSKIEGO zaopatrzonej został w najświetsze materiały krajowe i zagraniczne z pierwszorzędnych fabryk. Na składzie FUTRA i CZAPKI. II Aleja Nr. 24 I sze piętro od frontu. Telefon 381.

Z kostiumy za 5 rb. 25 k. Dwa odcinki kostiumowe zimowy lub wiosenne, męzki i damski wysyłamy za 5 rb. 25 k. z gwarancją: jeśli się towar nie spodoba przyjmujemy na powrót i pieniądze zwracamy w całości: 1) 4 arsz. Angielskiego koto modnego i wełnianego wyrobu 2 arsz. szeroki, najsnowszego fasonu na cały elegantski męzki kostium i 2) 6 arsz. kurtu „Flora” modnego fasonu na całą suknie damską. Obydwa odcinki w ciemnych kolorach. Zyczymy wysył. po tej samej cenie 2 męskie lub 2 damskie kostiumy. Takież same 2 kostiumy lepszego gat. 5 rb. 50 k. Wysył. za zaliczeniem poczt. bez zadatku. Przesyłka 50 kop. na Szyberję 90 k. Przy zamowieniu 4 odcinków przesyłamy na rachunek fabryki. Zamów. adrs. Fabrykantów Markowi Bernstein Łódź—M. 2038 10 3

UBIERAJCIE SIĘ za 7 rb 50 kop. Elegantskie i solidne ubrania marynarkowe marynarka kamizelka i spodnie jedno lub dwuzadkowe z praktycznym ostatniej mody z praktycznym i trwałem wełnianego szewotu w guście angielskiego, czarnego w biele lub kolorowe centki, paski i kratki. Wysyłają za 7 r. 50 k. Takież ubranie w lepszym gatunku za 10 r. 50 k. Należy przysłać przy zamowieniu miarę, długość marynarki, rękawów, spodu i szerokość w piersiach. Za przesyłkę dolacza się 75 k. na Szyberję i zaliczeniem dolacza się po 2 kop. od rubla tury pcoztowej. Bez ryzyka Jeżeli nie podoba się to pieniądze niezwłocznie zwracem. Przy zamowieniu 2-eh i więcej ubrań oddaje się bezpłatnie do każdego ubrania elegantskie za graniczne szelki. Zamowienia adresować Łódź 2016 2-1 Markowi Bernstein

Ból głowy i migrene natchmiast usywa MIGRENO-NERVOSIN Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i składkach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.20 k. 1845 100-30

POTRZEBNY zaraz nauczyciel do Szkoły fabrycznej, w Kromotowie, warunki dobre, wiadomości księgarska Hubickiej w Zawierciu. 2040 3 2

Buchalter wyucza gruntownie buchalterji, chaltajry, systemu włoskiego, smerykańskiego, niemieckiego, francuskiego, korespondencji i rachunkow ści handlowej. Płaca bardzo niska. Wiadomość w Administracji Gońca. 2148-2-2

Zakład Slusarsko Mechaniczny. Przyjmujemy wszelkie roboty Budowlane, specjalnie, Balustrady, Balkony, Bramy, Parkany, Tarasy, Żaluzji, i Rowery.

T. Kurasiawicz. II aleja 32, w Częstochowie. Telefon 2000 9-4

Zginał paszport wydany przez magistrat Częstochowski na imię Jozefa Miarki. 2151 2-1

Sprzedam kasę żelazną wagi 800 funt. specjalnie do przewozu kapiłoso. Częstochowa Rakow Goldstein. 2124 4-4

Z powodu wyjazdu są różne meble do sprzedania. Wiadomość ulica Jasnogórska k. 42 bok parku. 2140 3-2

DYREKCJA Towarzystwa Kredytowego miasta Częstochowy

niniejszym wzywa, niewiadomych z pobytu, wierzyciela hipotecznego Szejki Zorzeniosa, który hipotecznie nie obierał prawego miejsca zamieszkania, mającego zabezpieczoną na nieruchomości w Częstochowie № 126 hyp. pod № 2 rozdziału IV wykazu hipotecznego sumę rb. 25 kop. 62 1/2, ażeby przybył w dniu 8/21 listopada 1910 r. o godzinie 10 rano do Kancelarii Wydziału Hipotecznego w Częstochowie (ulica Cerkiewna dom Nr. 4) w celu przyjęcia udziału w skłacie Wydziału pożyczki przyznanej przez Towarzystwo Kredytowe miasta Częstochowy na powiększa nieruchomości w sumie 4.500 rubli w listach zastawnych 1-ej serii który to akt będzie sporządzony przez miejscowego Rejenta W. Malkowskiego a następnie w celu odebrania należnej mu z kolejki hipotecznej sumy.

W razie nieprzybycia wzwanego, należna mu, Szał Zorzeniolowi, suma będzie odciążana i zgodnie z § 29 ustawy Towarzystwa do Instytutu Kredytowej a Towarzystwo Kredytowe miasta Częstochowy wejdzie hipotecznie w prawa zaspojkowanego w ten sposób wierzyciela.

Advertisement for 'Chrześcijański Hurtowy Skład Wyrobów Tabacząnych' by R. Pruszkowskiego, listing various tobacco products and contact information.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnieniem do domów. Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 25. Drobnie ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenia k. 20. Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 procent drożej.